

Liceum Ogólnokształcące Nr XV
im. mjr. Piotra Wysockiego we Wrocławiu

EDUKACJA WŁĄCZAJĄCA

KSZTAŁCENIE LITERACKIE UCZNIÓW OBCOJĘZYCZNYCH W NAUCE JĘZYKA POLSKIEGO

Zmiany cywilizacyjne, kulturowe, społeczne wpływają na treści szkolnego kształcenia polonistycznego. Język polski jako przedmiot nauczania ma coraz bardziej interdyscyplinarny charakter, łączy obszary kształcenia językowego, literackiego i kulturowego. Nauczyciel pełni rolę przewodnika wspierającego ucznia w poznawaniu wielowymiarowego obszaru kultury.

Uczniowie obcojęzyczni są uznawani za uczniów ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi i wymagają dostosowania wymagań edukacyjnych do ich indywidualnych potrzeb rozwojowych i możliwości psychofizycznych.

Kształcenie językowo-literackie jest szczególnie ważne w szkole. Nauczyciele muszą brać pod uwagę poziom znajomości języka ojczystego uczniów i dostosowywać instrukcje oraz zadania do ich potrzeb.

Ważne jest, kiedy w szkole docenia się wielokulturowość i znajomość języka ojczystego uczniów cudzoziemskich, kiedy uczniowie cudzoziemscy zachęceni są do uczenia się języka ojczystego.

Nauka języka polskiego jako obcego w oddziałach przygotowawczych, gdzie język i kultura większości są uważane za nadrzędne, gdzie język ojczysty na początku nauki stanowi jedynie narzędzie wspomagające przyswajanie języka drugiego.

Wykorzystanie potencjału istniejącego w grupach zróżnicowanych i skutecznie włączenie uczniów z doświadczeniem migracyjnym oraz uczniów mniejszości narodowych do procesu kształcenia obowiązującego, podtrzymywanie jednocześnie u nich znajomości języka ojczystego i ich tożsamości narodowej.

Realizacji powyższego powinna wspomagać dobrze wyposażona biblioteka szkolna, dysponująca aktualnymi zbiorami, zarówno w postaci księgozbioru, jak i w postaci zasobów multimedialnych. Nauczyciele powinni współpracować z nauczycielami bibliotekarzami.

Zadaniem nauczyciela języka polskiego jako obcego jest przede wszystkim:

- 1) wychowywanie świadomego odbiorcy i uczestnika kultury, szczególnie dzieł literackich;

[Wpisz tutaj]

- 2) rozwijanie poczucia tożsamości narodowej oraz szacunku dla tradycji;
- 3) rozwijanie w uczniu ciekawości świata, motywacji do poznawania kultury .
- 4) kształtowanie postawy otwartości wobec innych kultur i szacunku dla ich dorobku;
- 6) rozwijanie umiejętności formułowania myśli, operowania bogatym słownictwem oraz wykorzystywania go do opisywania świata, oceniania postaw i zachowań ludzkich z zachowaniem zasad etyki i kultury języka.

Zadaniem ucznia jest.

- 1) wyszukuje w tekście potrzebne informacje oraz cytuje odpowiednie fragmenty tekstu publicystycznego, popularnonaukowego lub naukowego;
- 2) interpretuje dzieła sztuki (obraz, grafika, rzeźba, fotografia);
- 3) dostrzega różnice między literaturą piękną a literaturą naukową, popularnonaukową, publicystyką i określa funkcje tych rodzajów piśmiennictwa;
- 4) rozpoznaje gatunki dziennikarskie: reportaż, wywiad, artykuł, felieton i określa ich podstawowe cechy;
- 5) określa wartości estetyczne poznawanych tekstów kultury;
- 6) znajduje w tekstach współczesnej kultury popularnej (np. w filmach, komiksach, piosenkach) nawiązania do tradycyjnych wątków literackich i kulturowych.

Praca nauczyciela języka polskiego jako obcego obejmuje

- wybór tekstów w języku uczniów będących migrantami i dobranie ich tak, aby stanowiły dobre połączenie z tekstami wymaganymi przez oficjalny program nauczania
- staranne dopasowywanie tekstów, z którymi pracują uczniowie, umożliwia łączenie i porównywanie tematów, gatunków literackich, stylów pisania oraz pozwala na rozważania i refleksję nad tożsamością kulturową uczniów.
- tworzenie sytuacji sprzyjających rozwojowi zainteresowań uczniów i ich zdolności poznawczych.
- stosować się do rozwiązań metodycznych, które zapewnią integrację kształcenia literackiego, językowego i kulturowego oraz rozwój intelektualny i emocjonalny.
- wykorzystywać metody takie jak dyskusja i debata, drama lub projekt edukacyjny, które wspomagają rozwój samodzielnego docierania do informacji i prezentowania efektów kształcenia przez uczniów.

[Wpisz tutaj]

Fundusze Europejskie
Wiedza Edukacja Rozwój

**Rzeczpospolita
Polska**

Unia Europejska
Europejski Fundusz Społeczny

- kształtowanie pozytywnych postaw wobec odmienności kulturowej
- rozwijanie kompetencji międzykulturowych
- budowanie poczucia własnej wartości u uczniów cudzoziemskich
- wykorzystanie różnych strategii angażowania, motywowania uczniów cudzoziemskich oraz wspomagania ich w celu przyspieszenia postępów w nauce.
- doceniania znaczenie znajomości przez dzieci cudzoziemskie ich języka ojczystego i kultywowania przez nich rodzimej tradycji.
- zaangażowanie rodzin oraz społeczności lokalnej w życie szkoły.

Są rozwiązania praktyczne w zakresie nauczania języka oraz kształtowania umiejętności czytania i pisania. Zapewniają one ramy, które pozwalają nauczycielom dostosować działania do zróżnicowanych potrzeb i umiejętności językowych swoich uczniów.

Nauczanie w ramach warsztatów czytelniczych

☞ Podczas tych zajęć uczniowie samodzielnie decydują o tym, co będą czytali, gdyż czytanie książek, które mają głębsze znaczenie dla czytających, sprzyja rozwijaniu umiejętności czytelniczych oraz zapobiega czytaniu opracowań książek lub oglądaniu filmów na ich podstawie.

☞ Uczniowie czytają w dwóch językach, zaczynając od języka im bliższego. Dzięki temu czytają chętnie nie tylko w klasie podczas lekcji, ale także na przerwach, podczas wycieczek w autobusach oraz w domu.

☞ Nauczyciel rozmawia z uczniami indywidualnie o tym co czytają, angażując ich w krytyczne myślenie o danym tekście, jednocześnie budując wzajemne z nimi relacje.

☞ Dodatkowymi czynnościami, jakie wykonuje nauczyciel podczas warsztatów czytelniczych, jest dzielenie się fragmentami książek, opowiadań, wierszy w celu omówienia wybranej techniki czytania czy wykorzystania danego tekstu jako przykładu do rozwijania umiejętności piśmienniczych u uczniów.

☞ Można zachęcać, aby uczniowie na marginesach książek robili notatki, pisali uwagi i komentarze.

☞ Rekomendować, aby w analizowanym tekście uczniowie podkreślali kluczowe słowa, wyjaśniali słowa trudne i nieznanne, rysowali linie, pętle łączące słowa, zdania, akapity lub wydzielające całościowe treści.

☞ W analizie tekstu wymagać punktowania, zaznaczania kolejności, sekwencji wydarzeń – cyframi.

[Wpisz tutaj]

☞ W trakcie analizy tekstów literackich wykorzystywać książki mówione (audiobooki), aby uczniowie mogli jednocześnie słuchać i czytać tekst.

W sytuacji, gdy nauczyciel nie zna języka uczniów, to:

☞ korzystamy z pomocy rodziców ucznia, prosząc ich o czytanie z dzieckiem, a także o przygotowanie materiałów językowych dla swoich dzieci, np. słów kluczy do danego utworu literackiego,

☞ jeśli w zajęciach uczestniczą uczniowie tej samej narodowości – prosimy ich o współpracę, czytanie tych samych utworów i wzajemną pomoc w dzieleniu się treściami z pozostałymi osobami w klasie,

☞ do poszczególnych fragmentów książki wykorzystujemy aplikację Tłumacza Google (skanowane fragmenty tekstu są wyświetlane na telefonie w tłumaczeniu),

☞ prosimy o pomoc asystenta wspomagającego uczniów w nauce języka, specjalista może być obecny podczas lekcji, pomagając uczniom w konstruowaniu wypowiedzi ustnych lub pisemnych.

Nauczanie w ramach warsztatów piśmienniczych

Warsztaty te skupiają się głównie na procesie pisania. Rozwój umiejętności pisania jest szczególnie ważny dla osób uczących się drugiego języka.

Celem warsztatów jest wyniesienie sztuki pisania poza podstawę programową i działania szkolne.

Podobnie jak z czytaniem, uczniowie na początku piszą w języku, który jest im bliższy i wydaje się najodpowiedniejszy do wykonania danego zadania.

Ćwiczenia do wykorzystania podczas warsztatów

☞ szybkie pisanie – ćwiczenie to sprzyja rozpisaniu się i wzmocnieniu pewności siebie u uczniów. Nauczyciel przedstawia temat w formie oznajmującej lub pytającej i nastawia stoper, następnie zachęca uczniów, aby pisali jak najwięcej w danym czasie w języku, który sami wybiorą. Po zakończeniu pisania nauczyciel rozmawia z uczniami o tym, co napisali, ale nie sprawdza ich prac, znajomość języka ojczystego uczniów w tym zadaniu nie jest więc konieczna.

☞ pisanie dziennika – jest to bardziej osobista forma pisania. Dobrym pomysłem jest zachęcenie uczniów do ozdabiania swoich dzienników, co może stanowić załączek rozmowy, która zapoczątkuje proces pisania. Ponieważ ten rodzaj pisania ma osobisty wymiar, nauczyciel nie sprawdza, o czym uczniowie piszą.

[Wpisz tutaj]

Fundusze Europejskie
Wiedza Edukacja Rozwój

**Rzeczpospolita
Polska**

Unia Europejska
Europejski Fundusz Społeczny

☐ stosowanie gry w formie kart lub komputerowe utrwalające pisownię trudnych wyrazów.

☐ nawyk sprawdzania pisowni w słownikach oraz używania korektora pisma w komputerowych programach edytorskich.

☐ minilekcje – mini lekcje mogą dotyczyć określonego stylu pisania, gatunku literackiego lub gramatyki w danym języku, tematy często wynikają bezpośrednio z potrzeb uczniów (zagadnień, o których wcześniej czytali, lub ich ciekawości). Podczas takiej lekcji uczniowie powinni mieć możliwość bezpośredniego zastosowania tego, czego się nauczyli.

=====

W Ukrainie na koniec 9 kl. uczeń

Cele kształcenia

WYMAGANIA OGÓLNE

1. Odbiór wypowiedzi i wykorzystanie zawartych w nich informacji.
2. Analiza i interpretacja tekstów kultury.
3. Tworzenie wypowiedzi.

SZCZEGÓLNI

- 1) rozpoznaje fikcję literacką; rozróżnia i wyjaśnia elementy realistyczne i fantastyczne w utworach.
- 2) rozpoznaje czytany utwór jako baśń, legendę, bajkę, hymn, przypowieść, mit, opowiadanie, nowelę, dziennik, pamiętnik lub powieść.
- 3) zna i rozpoznaje w tekście literackim: epitet, porównanie, przenośnię, zdrobienie, zgrubienie, uosobienie, ożywienie, apostrofę, anaforę, pytanie retoryczne, powtórzenie oraz określa ich funkcje;
- 4) omawia funkcje elementów konstrukcyjnych utworu, w tym tytułu, podtytułu, motto, punktu kulminacyjnego;
- 5) rozpoznaje elementy rytmizujące wypowiedź, w tym wers, rym, strofę, refren, liczbę sylab w wersie;
- 6) wskazuje elementy dramatu (rodzaj): akt, scena, tekst główny, monolog, dialog;
- 7) rozpoznaje w tekście literackim: neologizm, porównanie, symbol, alegorię i określa ich funkcje;
- 8) zna pojęcie ironii, rozpoznaje ją w tekstach oraz określa jej funkcje;
- 9) wykorzystuje w interpretacji tekstów literackich elementy wiedzy o historii i kulturze;

[Wpisz tutaj]

10) wykorzystuje w interpretacji utworów literackich potrzebne konteksty, np. biograficzny, historyczny, historycznoliteracki, kulturowy, filozoficzny, społeczny;

--- *Języki mniejszości narodowych* i uczniów cudzoziemskich powinny znaleźć swoje miejsce w szkole wśród języków obcych. Świątując np. Dzień Języków Obcych, można uwzględnić języki używane w szkole, podnosząc ich status, tak aby uczniowie cudzoziemscy nie wstydzili się nimi władać oraz mogli odczuwać dumę ze swojego pochodzenia.

PRZYKŁAD 1 (kl.11 Ukraina matura)

WŁASNA WYPOWIEDŹ

refleksja na temat dyskusyjny, na przykład: poprzyj lub odrzuć opinię:

"Porażka to nauka. Zwycięstwo nie nauczy człowieka w ten sposób...»

Wypowiedź powinna być uzasadniona i napisana w jednym z trzech sposobów:

- * tak, zgadzam się z opinią, że porażka to nauka... (wsparcie myśli);
- * nie zgadzam się z poglądem, że porażka jest nauką... (obalenie opinii);
- * to dla mnie trudne pytanie: z jednej strony ... , a z drugiej strony ...

Trzeba sformułować tezę, podać 2-3 przekonujące argumenty, które najlepiej potwierdzą rozumienie; zilustrować myśli przykładami z literatury (podać autora i tytuł dzieła, wskazać problem, obraz artystyczny, przez który problem zostaje ujawniony, podać cytaty), faktami historycznymi lub przypadkami z życia. Na końcu trzeba sformułować wnioski.

Uwaga!

Nie powtarzaj treści dzieła sztuki, nie podawaj pełnej charakterystyki. Przybliżony zakres pracy to 1 strona formatu A-4. Tekst do 100 słów egzaminatorzy nie sprawdzają.

Wizualnie twoja wypowiedź będzie wyglądać mniej więcej tak:

Wierzę, że porażka jest nauką i żadne zwycięstwo tak nie uczy człowieka...

Teza (1-2 zdania)

[Wpisz tutaj]

Fundusze Europejskie
Wiedza Edukacja Rozwój

**Rzeczpospolita
Polska**

Unia Europejska
Europejski Fundusz Społeczny

Po pierwsze, porażka hartuje człowieka, czyni go bardziej odpornym w społeczeństwie pełnego stresu i różnorodnych wyzwań. **Przekonującym przykładem tego argumentu jest** obraz Stepana Radczenka z opowieści V. Podmogilnego "Miasto"...

Argument 1 i przykład go ilustrujący (4-5 zdań)

Po drugie, ludzie, którzy potrafią przyznać się do swoich błędów i poprzez udzielenie odpowiednich wniosków w przyszłości ich unikać, szanują w społeczeństwie, bo tylko silna osobowość jest w stanie pracować nad sobą. **Do tego jest przykład z życia**. Mój ojciec od dzieciństwa...

Argument 2 i przykład go ilustrujący (4-5 zdań)

Tak więc, porażka uczy człowieka żyć, zwycięstwo nie zawsze...

Wniosek (1-2 zdania)

Jak widać, we własnej wypowiedzi powinny znajdować się co najmniej 4 akapity, każdy z których zaczyna się takimi słowami: *uważam, po pierwsze, po drugie, więc (lub moim zdaniem, z jednej strony, z drugiej strony, w ten sposób*.

Twoja wypowiedź będzie jasna i spójna, logicznie sformułowana. Egzaminator od razu zrozumie, że przygotowawali się do wykonania tego typu pracy i odpowiednio oceni.

PRZYKŁAD 2

LITERACKI PASZPORT DZIEŁA ...

1. Autor
2. Tytuł dzieła
3. Rok wydania
4. Gatunek
5. Rodzaj literacki / Bohaterzy
6. Temat
7. Pomysł
8. Wątek
9. Kompozycja
10. Problematyka

WNIOSEK

Wydaje się, że wszystko zależy od naszej inwencji twórczej oraz naszej motywacji do zmian i wprowadzenia nowych form kształcenia korzystnych dla uczniów obcojęzycznych, służących zarówno nauce języka polskiego, jak i rozwijaniu i podtrzymywaniu języka ojczystego oraz kultury i tożsamości uczniów. Aby uczeń cudzoziemski brał udział w pracach zespołowych oraz

[Wpisz tutaj]

w parach z innymi uczniami w klasie. Aby był angażowany i zachęcany do aktywnego udziału z zajęciach.

Trzeba pragnąć do kształtowania pozytywnych postaw wobec odmienności kulturowej, poszanowania innych tradycji, do rozwijania kompetencji międzykulturowych wśród uczniów należących do kultury dominującej danego kraju.

Oksana Matiienko

Nauczycielka LOXV, koordynator ds. kształcenia uczniów obcojęzycznych

[Wpisz tutaj]

Rzeczpospolita
Polska

Unia Europejska
Europejski Fundusz Społeczny

